

INTRODUKTION TILL *ROAN STALLION, TAMAR AND OTHER POEMS*

ROBINSON JEFFERS

ÖVERSÄTTNING DANIEL HELSING

Min förläggare skrev till mig att om jag ville revidera något hade jag min chans nu, för nya tryckplåtar behövde tillverkas. Jag tänkte, i ett tillstånd av något slags panik: "Naturligtvis borde jag revidera, men så fasansfullt!" Det är nämligen en njutning att skriva, men när något väl är färdigskrivet hatar jag att titta på det igen; dikter är det slags barn som det är underbart att avla och trist att utbilda. Samtidigt kändes det som en plikt att göra det. Så jag blidkade både mitt samvete och min förläggare: "Om du låter mig slippa revidera skriver jag en introduktion i stället; det tar bara några timmar, medan revideringarna skulle ta veckor." Det här är denna introduktion, en slant för samvetet.

Den skulle kunna kallas "Meditation vid en vattenledning". Vi brukade vandra i Del Monte-skogen på den tiden då skogen alltså var obebyggd. Nära platsen där vi klättrade över ett staket för att komma till skogen fanns en djup ravin. Ravinen korsades av vattenledningen som gick från dammen, upp genom Carmel Valley, till vattenmagasinet vid Monterey. Ett bockbord av trä höll upp det stora röret som sträckte sig över ravinen, och röret utgjor-

de den bro som ledde oss längre in i skogen; men vi var tvungna att gå försiktigt, för halvvägs över ravinen, i plankorna som höll fast ledningen, fanns ett getingbo. Och det var ännu svårare att ta sig tillbaka; jag fick gå två gånger den dagen, först för att bära över hunden och sedan för att hämta veden vi tog med oss hem från skogen.

Detta var för tjugoett år sedan, och jag tänker på en bitter meditation som letade sig in i mitt huvud när jag var på väg tillbaka och gjorde min dubbla överfart över bron. Det hade slagit mig att jag redan var ett år äldre än Keats var när han dog, och även jag hade skrivit många verser, men de var alla värdelösa. Jag hade imiterat och imiterat, och det var allt.

Jag har aldrig varit ambitiös, men det kändes likväl tråkigt att inte ha åstadkommit någonting – exakt ingenting – inom det enda område som alltid hade intresserat mig. Det finns tillfällen då man för ett ögonblick glömmer att livets värde är livet självt och att varje annan bedrift betyder väldigt lite i jämförelse. Det här var ett av dessa tillfällen, och jag kan alltså smaka dess karakteristiska bitterhet; jag var ännu ganska ung, tjugosju år gammal.

När jag hade satt ner hunden och var på väg tillbaka över bron för att hämta veden började mina tankar bli mer praktiska, inte mer behagliga. Denna originalitet, förutan vilken en aspirerande poet bara är någon som skriver på vers – finns det något sätt att uppnå den? De mer avancerade samtida poeterna kanske blev originella genom att gå längre och längre på den väg som den åldrande Mallarmés dröm pekade ut: att särskilja poesin från tankar och idéer, att föra poesin närmare musiken, att äntligen, inför en häpen värld, framvisa något som såg ut som rent nonsens men som var ren poesi. Utan tvekan skulle dessa lyckosamma författare imitera varandra, inte Shelley och Milton så som jag hade gjort ... men nej, inte alla skulle göra så. Någon måste bestämma takten, någon måste gå längre än de andra hade vågat gå. Ezra

Pound, möjligen? Vem det än var var den som gjorde det *originell*.

Kanske var det sätt på vilket man uppnådde originalitet följande: man gissar åt vilket håll litteraturen är på väg, och man är den förste att ta den vägen. Man läser sina samtida noggrant, man drar ut linjerna på förhand och skyn-
dar sig sedan att göra det som de andra kommer att börja göra först nästa år. Och om de hämtar inspiration från Frankrike kunde jag läsa franska lika väl som någon av dem.

(Dessa tankar var inte helt och hållet allvarliga; delvis torterade jag bara mig själv. Men en ung man är så dåraktig i sina funderingar, åtminstone var jag det; låt mig, för min skams skull, säga att jag inte har begrundat "trender" sedan jag fyllde trettio, lika lite som jag har varit tävlingslysten.)

Men nu, när jag kände doften av vildhonung vid bockbordet och funderade över den moderna poesins riktning, svartnade mitt missmod. Det tycktes mig som att Mallarmé och hans efterföljare, som avvisade begriplighet för att fokusera på poesins musik, hade avvikit från motorvägen och svängt in på en landsortsväg som bara smalnade och smalnade. Det enda deras efterföljare kunde göra var att avsäga sig fler och fler saker; idéerna hade försvunnit, metern hade också försvunnit, fantasin skulle nu tvingas försvinna; sedan skulle igenkännbara känslor försvinna; till slut kanske till och med själva orden måste försakas eller avsäga sig sin mening. Endast musikaliska stavelser skulle vara kvar. Varje framstöt förutsatte att någon aspekt av verkligheten eliminerades, och vad skulle jag tjäna på att känna till den moderna poesins riktning om jag inte tyckte om den riktningen? Det var lite som att sticka ut ögonen i syfte att förbättra hörseln, eller som att hugga av sig högerhanden för att utveckla vänsterhanden. Denna asketism var inget för mig; att amputera mina lemmar för att uppnå originalitet var alldeles för smärtsamt.

Men, tänkte jag, allting har redan sagts. Detta verkar vara den enda framkomliga vägen – såvida man inte gjorde som kineserna med sin tunga historia: eliminera de egna orden från dikten, använd citat från böcker på samma

sätt som äldre tiders poeter använde bilder från livet och naturen, gör något nytt genom att skapa en mosaik av det gamla. Detta var en mer lovande form av amputation; man skulle kanske kunna åstadkomma ett eller två nobla ting på det sättet, men knappast mer än så, för västerländska öron skulle snart tröttna på det greppet. Jag, som aldrig kunde stå ut med atmosfären i ett bibliotek efter att ha undflytt min flitige faders kontroll, skulle tröttna ännu fortare.

Jag lade ner veden på marken och stod, ledsen, vid brofästet. Havsdimman var på väg upp genom ravinen och letade sig genom barrträden, luften doftade av kåda och kransblommiga växter, min tjej och min hund var med mig ... och där stod jag som en stackare, som en gudsförgäten litteratör, och jag tog mitt definitiva beslut att inte bli "modern". Jag ville inte bli liten och verklighetsfrånvärd, inte abstrakt och obegriplig.

Jag var dömd att fortsätta imitera döda människor, såvida inte någon omöjlig vind skulle blåsa känslor och idéer, eller något perspektiv, eller till och med några rytmer, åt mitt håll som ännu inte hade fallit mig in. Det fanns ingenting att göra åt den saken.

Vi klättrade över stängslet och gick hem mellan de kvällsbelysta träden. Jag måste ha varit ett förtjusande sällskap den dagen.

Denna bok började skrivas tre eller fyra år senare. Jag hade kommit över min avundsjuka vid det laget och funderade inte längre över om verserna var originella, om de följde någon trend, eller ens om de skulle hitta fram till någon läsare. Inte heller har jag funderat över om de förtjänar att hitta en sådan.

